

KVPL 3. forduló feladatai - alsó tagozat

Mikszáth Kálmán a magyar irodalom kiemelkedő alakja.
Művei között van egy, melynek története Kecskeméten játszódik.

A regény címe: *A beszélő köntös.*

A verseny harmadik fordulójának feladatai ehhez a regényhez kapcsolódnak.

Ismerkedjétek meg A beszélő köntös című művel!

Kérjétek meg segítő tanáraitokat, olvassák fel nektek a mű rövid tartalmát /forrás:
Sulinet/olvasónapló/.

Ha lehetséges, nézzétek meg diafilmes változatát is! /Kölcsönözhető a Katona József
Megyei Könyvtárból/

Feladatok:

- 1. Kiválasztottunk számotokra egy rövid részletet a negyedik fejezetből, melynek címe:**

Négy rezedaszállal elindulnak vala

a., Olvassátok el a szemelvényt, majd válaszoljatok a kérdésekre!

... Indulhattak most már.

Vasárnap beállított a gulya, száz villás ökör, mindenik csinos vaskolomppal, pántlikás szarvval, beállított a ménes, ötven nyúlánk csikó, mindenik kis ezüst csengővel. Felültek kettesével két szekérre a leányok, azaz hogy menyecske belőlük kettő; a leghamisabb két menyecske - mert csak annak adják ki magukat.

Majd fölhasználódtak molnár-kék ezüstcsattos köpenyeikben szenátor uraimék a fürhéces kocsikra. Az elsőbe a főbíró, Kriston Ferencsel, a kocsis-ülésen befelé fordulva Inokai József. Egyik a ménest viszi, másik a gulyát. Ágoston uram, aki a másik kocsin ül, követi voltából hirtelen virágkertésznek vedlett alá - ilyen a politika!... Porosznoki Gábor a fegyvert viszi gyönyörű selyemtokban. A hatodik városházbeli, a kis púpos Imecs György, rosszul fest, de jól beszél törökül, tatárul; ennél fogva őt viszik »kenő embernek«.

Az összegyűlt népek éljen riadása felhangzik; az itthon maradt asszonyok sietnek lekapni fejükről kendőiket, hogy lobogtathassák; a kocsisok megindítják lovaikat, a csikósok megcserdítik a karikást, s megindul a fényes menet, muzsikaszó mellett, mert a száz ökör kolompja kong-bong, az ötven csikó csengője csilingel...

Az út egyhangú, le sem írjuk. Az alföldön minden egyforma. A helységek, a városok, a határaik. A délibábos róna, melynek csak a mennybolt lehajlása vet véget, a tompa szürke talaj, melyből lila tónusokat csal ki a bágyadt őszi napsugár, egy mindeniütt. Egyik határ úgy

hasonlít a másik határhoz, mint egy rőf posztó a másikhoz, ha egy végből vannak. Imitt-amott felbukkan egy-egy fanélküli magányos tanya, fehér házikó, kútgém. A községek végén kipeckelt szárnyaikkal a szélmalomok - úgy tűnnek fel az utasnak, mintha az előbbi faluból valók volnának.

Igazán mulatságos, hogy még a nagy alföldi városok is milyen egyformák valának. Mindeniknek volt egy olyan dolga, amivel dicsekedett. Debrecen a kollegiumával, Szeged a Mátyás-templommal, Kecskemét a Szent Miklós-toronnyal, melyen rajta volt jó pajtáságban a kálvinista kakas, a lutheránus csillag és katolikus kereszt; mindenik tudott felmutatni egy elhíresedett élelmicikket, Debrecen a kolbászt, Kecskemét az almát, Szeged a paprikát. (Egyformán fejlődtek azóta is, mindenik megmutatván, mennyi telik tőle ész dolgában: Debrecennek Csokonai Vitéz Mihályta támadt, Szegednek Dugonics Andrása, Kecskemétnek Katona Józsefe.)

Hőseink tehát mentek-mendégéltek, míg végre ott találták magukat a nagy hangyabolyban, Budavárban - hol legott dolgozhoz kellett látni, ahogy kinek-kinek ki volt osztva. ...

... A padisah szerdán ereszté fényes ábrázata elé Kecskemétet.

Hová indult Kecskemét küldöttsége?.....
Hányan voltak összesen?.....
Miért vitték magukkal a púpos Imecs Györgyöt?
.....
Mit vittek ajándékba a töröknek?
.....
.....
Mit jelent? Kik hajtották?
gulya:.....
ménes:.....

A kérdésekre adott válaszokat mondatokká fűzve írjátok le!

b., Különleges nyelvi szószerkezettel mutassa be Mikszáth az állatok vonulását. /A neve: *alliteráció* - felső tagozatban majd tanultok róla részletesen is./

Így hangzik: „ötven *csikó csengője csilingel*”. Miért érdekes ez a szószerkezet?

Próbáljatok három hasonlót alkotni ti is!

.....
.....
.....

2. A negyedik bekezdésben az író nagyon szemléletes leírással jellemzi a kecskeméti újtát Budáig. Azóta sokat változott ez a táj is.

a., Készítetek rajzos illusztrációt a török-kori, és a mai Alföldről!

- b., Az írótól megtudjuk azt is, mivel büszkélkedett Kecskemét a török időkben:....., és Mikszáth Kálmán korában:.....**

c. Ma miről, kikről híres Kecskemét? Soroljatok fel minél több nevezetességet!

.....
.....
.....

3. Az író utószavában olvashatunk egy régi kecskeméti szokásról is. Így hangzik:

„A kecskeméti ember minden messzelynél egy gombot old ki a mellényén, hogy az összeszámításnál a korcsmáros rá ne szedje.”

Fejtsétek meg, mit jelentett?

.....
.....

A megoldásokat ne a feladatlapon küldjétek be, hanem minél ötletesebben állítsátok össze A/4-es formátumban! /Természetesen több lapot is összefűzhetnek./

Várjuk munkáitokat február 15-ig!